

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ЛЬВІВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІЗНЕСУ ТА ПРАВА»**

**Актуальні проблеми науки і
практики у світлі
євроінтеграції, глобалізації і
сталого розвитку**

**Тези доповідей учасників міжнародної науково-
практичної конференції
(Львів, 10 травня 2024 р.)**

Львів
2024

*Рекомендовано до друку Вченою радою Львівського університету бізнесу та права
(протокол № 9 від 25.04.2023 року)*

Актуальні проблеми науки і практики у світлі євроінтеграції, глобалізації і сталого розвитку: тези доповідей учасників міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 10 травня 2024 р.). Львів: ЗВО «Львівський університет бізнесу та права», 2024. URL: <https://lubp.com.ua/wp-content/uploads/2024/05/APNP2024.pdf>

Матеріали публікуються у авторській редакції. Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв, назв підприємств, організацій, установ та іншої інформації несуть автори статей. Висловлені у цих статтях думки можуть не збігатися з поглядами редакційної колегії і не покладають на неї ніяких зобов'язань. Передруки і переклади можливі лише за згодою авторів і редакції.

Вміст збірника ліцензовано за умовами Creative Commons BY 4.0 International

Вдович С. М.

канд. пед. наук, ст. наук. сп.,
Львівський державний університет безпеки
життєдіяльності

Професійне спілкування як актуальна проблема фахової діяльності рятувальників

Спілкування є невід'ємною складовою частиною професійної діяльності фахівця та забезпечує ефективне передавання й отримання необхідної інформації, взаємодію та взаємовплив, обмін набутим досвідом роботи, дозволяє оптимально організувати роботу й управляти колективною діяльністю підприємства чи установи. Як і в будь-якій іншій сфері, навички професійного спілкування для майбутніх рятувальників є одними з важливих м'яких навичок, які допоможуть їм ефективно взаємодіяти як із потерпілими, яким надається допомога чи порятунок, з колегами по роботі під час гасіння пожеж, так і з керівництвом та населенням при проведенні просвітницької та профілактичної роботи. Від сформованості комунікативних навичок значною мірою залежить ефективність комунікації: чіткість і точність передавання думок, ідей, інформації; вміння слухати співрозмовника та розуміти передану ним інформацію; вміння долати конфліктні ситуації тощо. Якість професійного спілкування впливає на розвиток подальшої кар'єри фахівця, його рух кар'єрними сходинками, здобуття високих рейтингів та створення позитивного робочого середовища. Нині складно уявити ефективного лідера, у якого не розвинуті комунікативні навички, чи він вміє не швидко та зрозуміло доносити свої ідеї та вказівки, стимулювати, мотивувати і

надихати своїх колег, створювати атмосферу довіри та поваги в команді професіоналів. Розвинуті комунікативні навички є запорукою досягнення особистістю успіху як у професійній сфері, так і в особистих стосунках.

Професійне спілкування фахівців було предметом дослідження багатьох науковців (К. Дмитренко, С. Амеліна, М. Пентилюк, Л. Барановська, Л. Азарова, Н. П'яст, Т. Іванець, О. Шаюк, Ж. Богдан, Т. Солодовник, К. Джеджера). Особливості професійного спілкування рятувальників вивчали І. Бабій, , В. Гора, Л. Дідух, О. Дулгерова, Т. Кришталь, М. Коваль, І. Мельник, С. Миронець, Ю. Ненько, В. Покалюк, Л. Руденко, І. Тараненко, Т. Пархоменко та Н. Калашник, О. Черненко та М. Пилипенко та ін.

Т. Спіріна визначила такі групи принципів професійного спілкування: принципи, що визначають хід і результат процесу спілкування фахівця та клієнта (цілеспрямованості; моральної мотивації; диференційного підходу; врахування індивідуальних особливостей клієнта: психофізіологічних, соціальних; розмаїтості використання засобів і методів спілкування; розмаїтості використання стилів спілкування); принципи, що визначають характер процесу спілкування й емоційний стан суб'єктів спілкування (альтруїстичної, гуманістичної спрямованості; діяльної любові; конфіденційності; диференційного підходу; доміанти позитивного; опори на позитивне в людині); принципи, що визначають ставлення фахівця до клієнта у професійному спілкуванні (діяльної любові; чуйності, емпатії і милосердя в спілкуванні з клієнтом; терпимості і толерантності; самовизначення); принципи, що контролюють та визначають стан, емоційну «форму» фахівця, визначають особистісне ставлення фахівця до себе як до професіонала, до свого

професійного рівня, до своїх особливостей та можливостей у професійній самореалізації (емоційної стриманості; самосвідомості, самоконтролю, саморегуляції та самокорекції, рефлексії) [5].

О. Берестенко визначає такі структурні компоненти професійного спілкування: мотиваційно-ціннісний компонент; перцептивний; рефлексивний; комунікативний; інтерактивний; морально-етичний; естетичний компонент; технологічний [2].

Як справедливо зазначають дослідники С. Кучеренко і Д. Мохонько, «професійна діяльність рятувальника – одна з найскладніших, адже вона не тільки протікає в умовах постійного ризику, але й водночас належить до типів «людина – техніка» та «людина – людина», тобто включена до складної взаємодії з людьми. У зв'язку із цим професійна підготовка рятувальників вимагає накопичення ними знань та уявлень про екстремальну ситуацію й особливості адаптації до неї, здобуття досвіду саморегуляції в умовах небезпеки, формування професійних якостей, релевантних вимогам професії. Недостатній розвиток певних навичок пов'язаний із ризиком появи психосоматичних порушень, професійною деформацією та вигоранням, зниженням ефективності виконання діяльності» [4].

Рятувальникам постійно доводиться працювати в команді, тому вони повинні добре володіти комунікативними навичками, адже від цього залежать злагодженість роботи, якість розуміння та виконання розпоряджень і наказів, загальна атмосфера в колективі, емоційний стан фахівців, їхня вмотивованість і адаптованість, а отже, й результати професійної діяльності.

І. Бабій зазначає, що «основними видами професійної комунікації у діяльності майбутніх працівників ДСНС є інтрапрофесійне спілкування, яке забезпечує успішне розв'язання професійних завдань, а також комунікація із громадськістю, яка дозволяє вчасно інформувати суспільство про роботу надзвичайників, формувати громадську думку. Успіх названих видів комунікації залежить від сформованості комунікативних умінь і навичок, які значно розширюють професійні можливості майбутніх працівників сфери ДСНС» [1]. На її думку, комунікативні навички і вміння треба розвивати ігровими методами навчання, вивчаючи такі гуманітарні дисципліни, як «Українська мова і культура», «Культура ділового спілкування» та «Риторика».

Ефективна співпраця у надзвичайних ситуаціях можлива за умови злагодженості діяльності рятувальників у команді, на що впливає рівень їхньої взаємодії та взаємозв'язку та взаєморозуміння. Порятунк постраждалих може залежати від умінь рятувальників налагоджувати з ними необхідні контакти, переконувати, впливати на емоції тощо.

Рятувальники повинні вміти чітко та зрозуміло висловлюватися, правильно й однозначно віддавати потрібні команди; налагоджувати контакти з постраждалими, створювати позитивну й довірливу атмосферу для спілкування; правильно діагностувати емоційні стани постраждалих та впливати на них; конструктивно взаємодіяти з колегами по роботі, керівництвом, постраждалими; вміти активно слухати, розуміти потреби співрозмовників, домовлятися, управляти власними емоціями в екстремальних ситуаціях; долати комунікативні бар'єри; здійснювати психологічний вплив на співрозмовника, розпізнавати і протистояти маніпулюванню; ефективно виходити з

конфліктних ситуацій; оцінювати правдивість отриманої інформації тощо.

Не менш важливим є дотримання морально-етичних норм у професійному спілкуванні, зокрема О. Дулгерова та Т. Кришталь наголошують на таких: законність, пунктуальність, конфіденційність, люб'язність, доброзичливість і привітність, увага до оточуючих; толерантність; тактовність, ввічливість, повага до співрозмовників та самоповага, культура професійного мовлення [3].

Слід також наголосити на гуманізації стосунків у системі ДСНС, що передбачає ставлення до іншої людини незалежно від її посади, звання та рівня професіоналізму як до найвищої цінності, визнання її права на розвиток і вдосконалення, самореалізацію, у тому числі у професійній сфері, врахування її думок та ідей у прийнятті спільних професійних рішень.

Таким чином, від якості професійного спілкування суттєво залежить ефективність фахової діяльності рятувальників.

Література

1. Бабій І. В. Ігрові методи навчання у процесі мовленнєвої підготовки майбутніх працівників ДСНС. Вісник Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. 2018. № 17. С. 130–134.

2. Берестенко О. Г. Культура професійного спілкування : навч.-метод. посіб. для студ. ден. та заоч. форм навчання всіх спец. гуманіт. профілю. Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. 299 с.

3. Дулгерова О. М., Кришталь Т. М. Характеристика моральних норм культури професійного спілкування

керівника підрозділу ДСНС України. Вісник Національного університету оборони України. 2015. Вип. 3. С. 84–88. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnaou_2015_3_16

4. Кучеренко С. М., Мохонько Д. С. Психологічні особливості організації професійної діяльності спеціалістів ризиконебезпечних професій. Теорія і практика сучасної психології. 2018. № 4. С. 218–221. URL: http://www.tpsp-journal.kpu.zp.ua/archive/4_2018/43.pdf

5. Спіріна Т. П. Принципи професійного спілкування майбутніх соціальних педагогів. Збірник наукових праць Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2010. № 25. С. 344–351. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/1236/1/T_SPIRINA_ZNPVI_KNUITS_25_KSP&KO_IPSP.pdf

ЗМІСТ

Сопільник Л. І. Міжнародно-правові аспекти екоциду як воєнного злочину	7
Янковська Л.А. Формування конкурентної поведінки підприємств	11
Семчук Ж. В. Еко-інфраструктура для сталого розвитку товарних потоків	15
Сопільник Р.Л., Семчук Ю.І., Сопільник Л. С. Забезпечення доступу до правосуддя в умовах воєнного стану	18
Далик В. П. Концептуальні засади партисипативної концепції фінансової політики ОТГ	22
Мельничук Н. Ю. Механізми забезпечення відкритості влади: адміністративно-правовий аспект	26
Зельман Л. Н. Епістемологічні засади економіки знань в умовах діджиталізації	30
Ліпич Л. Г., Гирило В. Я. До питання ролі самоорганізації у формуванні стратегії маркетингу і логістики автотранспортних підприємств	33
Мацюк О. В. Взаємозв'язок безпеки і незалежності судді крізь призму матеріально-технічного забезпечення судової влади	37
Кошовий Б.-П. О. Інтелектуальна безпека нації як основа національної безпеки в умовах війни	40
Семчишин С. І. Зловживання суб'єктивним цивільним правом як вид аномалії правової поведінки	43
Каспрук І. І.Формування в Україні освітньо-туристичної мережі вуличних квестів з використанням досвіду Польщі	49
Гачак-Величко Л. А. Військові злочини в міжнародному праві	52
Трофанчук Г.І., Акопян М. Церква у державотворчому процесі Київській Русі	56

Квак В. В. Зміст поняття нормативно-правового договору крізь призму його співвідношення з суміжними поняттями	60
Tarchynets M. Private entrepreneurship and research as key socio-economical drivers in the development of Truskavets spa and resort in the early XIX – middle XX century: a historical summary	66
Іванців Д. І., Гачак-Величко Л. А. Патріотичне виховання студентів закладів вищої освіти	68
Лібрук-Ліпкевич С. Я. Стимулювання розвитку підприємництва в депресивних регіонах України	71
Скриньковський Р. М., Петков С. В., Копотун І. М. Економіка Збройних Сил України як складова частина оборонної економіки держави	75
Семцов В. М. Наукастінг соціально-економічного розвитку держави в контексті протидії економічній корупції	81
Мірзоян Р.Б., Сідікі О.С. Вплив міжнародної підтримки на розвиток кіберінфраструктури та зміцнення захисту в інформаційному просторі України	84
Стрілка О.Р., Сідікі О.С. Роль міжнародного співробітництва в забезпеченні кібербезпеки та боротьби з дезінформацією в умовах сучасного інформаційного суспільства	88
Романишин Ю. О. Діяльність друкарні ордену Єзуїтів у Львові (XVI-XVII ст.).	91
Романишин Д. Ю. Культура, як складова підтримки народу України у російсько-українській війні XXI ст.	94
Станько Д. В., Лібрук-Ліпкевич С. Я. Документування воєнних злочинів	97
Зельман Л. Н., Думич В. Діджиталізація як умова поширення знань і суспільної інтелектуальної безпеки	100

Кошовий Б.-П. О., Савран Д. Глобалізація і глобальна економічна співпраця на тлі викликів економічного постмодернізму	104
Зельман Л. Н., Гук І. В., Буца Г. Й. Роль інформаційно-комунікаційних технологій у процесі євроінтеграції освіти	108
Вандоляк В. Щодо підстав проведення контрольованої поставки оперативними підрозділами СБ України	110
Балик У. О., Стасіцький І. А. Вплив вірусного маркетингу і соціальних мереж: тренди та ключові аспекти	115
Мішак Т. В. Перспективи розбудови інноваційної культури автомобілебудівних підприємств	118
Пась Я. І., Бокало А. В. Основні аспекти забезпечення фінансової стабільності банківської системи України	121
Клюс В. С. Обґрунтування поняття участь підприємств харчової промисловості у забезпеченні продовольчої безпеки України	126
Вдович С. М. Професійне спілкування як актуальна проблема фахової діяльності рятувальників	130

Актуальні проблеми науки і практики у світлі євроінтеграції, глобалізації і сталого розвитку: тези доповідей (Львів, 10 травня 2024 року)

Наукове видання

**Актуальні проблеми науки і практики у світлі
євроінтеграції, глобалізації і сталого розвитку**

**Тези доповідей учасників міжнародної науково-
практичної конференції
(Львів, 10 травня 2024 р.)**

*Рекомендовано до друку Вченою радою Львівського університету бізнесу та
права
(протокол № 9 від 25.04.2023 року)*

Редактор: Кошовий Б.-П.О.

Матеріали публікуються у авторській редакції. Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв, назв підприємств, організацій, установ та іншої інформації несуть автори статей. Висловлені у цих статтях думки можуть не збігатися з поглядами редакційної колегії і не покладають на неї ніяких зобов'язань. Передруки і переклади можливі лише за згодою авторів і редакції.

Вміст збірника ліцензовано за умовами Creative Commons BY 4.0 International